

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 кр. на по године 6 круна.
За све остале земље годишње 30 франака у злату, на по године 10 франака у злату.

Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.
Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: С. Рамадановић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Проглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скупштина ријешила и да смо Ми потврдили и потврђујемо:

ЗАКОН

о
устројству судова у Књажевини
Црној Гори.

Члан 1.

Правду изричу: капетански судови, десет обласних судова и Велики Суд.

У варошима: Цетињу, Ријеци, Виру, Бару, Улцињу, Подгорици, Данилову Граду, Никшићу, Колашину и Андријевици, капетанску првостепену судску власт врше општински судови.

Надлежност кметовских, као примирителних судова остаје и даље непромијењена.

Члан 2.

Сједишта су обласних судова: Цетиње, Ријека, Бар, Подгорица, Данилов Град, Никшић, Велимље, Шавник, Колашин и Андријевица.

Члан 3.

Мјесна надлежност обласних судова одређена је капетанијама и варошима, и то:

1.) Цетињски Обласни Суд надлежан је за капетаније: Цетињску, Његушко-Ђеклићску, Чевско-Ђеличку, Цуцку, Команско-Загарачку, Пјешивачку, и варош Цетиње.

2.) Ријечки Обласни Суд надлежан је за капетаније: Цеклинско-Добрску, Доњо-Цеклинску, Љуботињско-Грађанску, Љешанску и варош Ријеку.

3.) Барски Обласни Суд надлежан је за капетаније: Барску, Мркојевићску, Улцињску, Крајинску, Шестанско-Селачку, Горњо-Црмичку, Доњо-Црмичку и варош Бар, Улцињ и Вир.

4.) Подгорички Обласни Суд надлежан је за капетаније: Зетску, Подгоричку, Горњо-Кучку, Доњо-Кучку, Братоножићску, Затријебачку и варош Подгорицу.

5.) Данило-Градски Обласни Суд надлежан је за капетаније: Вражегрмску, Павковићску, Петрушинску, Мартинићску, Брајовићску, Спушку, Пиперску, Љешко-пољску и варош Данилов Град.

6.) Никшићки Обласни Суд надлежан је за капетаније: Никшићску, Требјешку, Луковску, Жупску, Голијску и варош Никшић.

7.) Велимски Обласни Суд надлежан је за капетаније: Граховску, Рудинску, Бањску и Опутно-Рудинску.

8.) Шавнички Обласни Суд надлежан је за капетаније: Ускочку, Дробњачку, Језерско-Шаранску, Планине Пивске и Жупе Пивске.

9.) Колашински Обласни Суд надлежан је за капетаније: Ровачку, Доњо-Морачку, Горњо-Морачку, Колашинску, Липовску, Пољску и варош Колашин.

10.) Андријевички Обласни Суд надлежан је за капетаније: Љеворечку, Краљску, Андријевичку, Полимску, Величку, Шекуларско-Тречаку и варош Андријевицу.

Члан 4.

Искључиву надлежност за првостепено рјешавање по трговачким споровима имају Обласни Судови:

Цетињски, за области: Катунску и Ријечко-Љешанску.

Барски, за област: Приморско-Црмичку.

Подгорички, за области: Зетску и Брдску.

Никшићки за области: Никшићску, Вучедолску и Дурмиторску.

Колашински за области: Морачко-Ровачку и Васојевићску.

Члан 5.

Капетански су судови првостепени, обласни судови суде у првој и другој инстанцији, а Велики Суд је посљедња и највиша судска инстанција у земљи.

Грађанска и кривична надлежност судова одређена је посебним законима.

Члан 6.

Капетански судови су инокосни. Свакоме се судији капетану придаје један писар као дјеловођа и чувар списа.

Капетана по потреби замјениваће у суђењу кмет онога мјеста, у коме се капетански суд налази.

Члан 7.

Обласни судови су вишечлани и састоје се од предсједника и три судије гласача.

Члан 8.

У сваком Обласном Суду има бити по један секретар, који може бити по потреби придружен судском сједницама као судија замјеник, два писара и потребан број приставног особља.

Члан 9.

Велики суд ради у два одјељења: грађанском и кривичном, а састављају га предсједник и шест чланова.

Имаће два секретара, шест писара и потребан број приставног особља.

Министар правде прописаће правилник о унутрашњем пословном реду и раду Великог Суда, сагласно овом закону.

Члан 10.

За изрицање правде у обласним судовима и Великом Суду треба да буду три члана, рачунајући у то и предсједника, кад се рјешава о пословима грађанске природе, а четири члана у кривичним пословима.

Члан 11.

Чинови судског особља одређени су у прилогу „А“ закона о чиновницима грађанског реда.

Члан 12.

Сви трошкови око извршења овога закона, у колико се не би могли покрити односним одређеним кредитима овогодишњег буџета, исплатиће се из државне готовине.

Члан 13.

Овај закон ступа на снагу, кад га Књаз Господар потпише а важи тридесет дан од дана проглашења у службеном листу, с тиме, да се изврши у току ове 1910. године.

Ступањем на снагу овога закона губи силу закон о устројству судова у Књажевини Црној Гори од 6. децембра 1902. год.

Препоручујемо Заступнику Нашег Министра Правде, Нашем Министру Просвјете и Црквенијех Послова, да овај закон обнародује, а свима Нашим Министрима да се о извршењу његову старају, властима пак заповиједамо, да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покорвају.

Ријека, 25. фебруара 1910. г.

НИКОЛА с. р.

(М. П.)

Видио и ставио државни печат:
Чувар државног печата,
Заступник Министра Правде,
Министар Просвјете и Цркв. Послова,
П. Вучковић с. р.

Предсједник Министарског Савјета,
Министар Иностраних Дјела и
Заступник

Министра Унутрашњих Дјела,
Д-р Л. Томановић с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,
Бригадир Митар Мартиновић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

Заступник Министра Правде,
Министар Просвјете и Цркв. Послова
П. Вучковић с. р.

ИСПРАВКА

У „Закону о измјенама у Кривичном Законику за Књажевину Црну Гору од 23. фебруара 1906. год.“ публикованом у 10. бр. „Гласа Црногорца“ од 23. фебруара ове године, поткрала се штампарска погрешка у другој алинеји чл. 3. истог закона у ријечима: „наведених у § 87. а“, а треба: „наведених у §§ 87. и 87. а“, што се овим и исправља.

Бр. 407. Из канцеларије Књ. Министарства Правде, 26. фебруара 1910. Цетиње.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести.

— За секретара оvd. бугарског посланства постављен је г. Недко Атанасов, који је већ предузео своју дужност.

Политички преглед

Положај у Грчкој. Као што из Атине јављају, Теотокисова је странка ријешила да одбије шест владиних приједлога о ревизију устава, као и да у циљу што скоријег именовања парламентарне владе постави захтјев, да се похита са изборима за уставотворну Народну Скупштину. Даље тражи да се Народна Скупштина сазове у мају и да се даду гаранције да ће се у новембру нови парламент састати према одредбама устава. И Ралисова странка сузбија више владиних приједлога за ревизију и ставља нове захтјеве у том погледу. Исто тако и официрски савез истиче више нових тачака за ревизију и тражи нарочито да се ограничи краљев право помиловања и укидање свих ордена осим ратне колајне.

Руска оружана. Одбор Думе за земаљску одбрану ријешило је да се појача артиљерија пољских мерзера и да се у фабрикама топова неодољиво уведу стругаре најновијега система. Ако би било нужно могу се ове додати и са стране. Даље је ријешено, да се час прије набаве за артиљеријске радионице или такви материјали, који се у Русији производе у недовољној мјери, како у случају рата не би наступио прекид рада. Најзад је донио одбор одлуку, да се Јеврејима забрани похађање војних медицинских академија.

Китајско-руски жељезнички пројект. Као што из Пекинга јављају, предао је руски посланик китајској влади у питању грађења жељезничке пруге Кинчау-Ајгуи против-пројекат, у којем Русија под условом да се не угрожава безбједност руске границе, предлаже на мјесто жељезнице Кинчау-Ајгуи, која је по њу штетна, пругу Колгантра-Киахта, на чијем је грађењу Русија готова да учествује. Да би се та нова пруга спојила са жељезничком мрежом царевине, Русија је готова да сагради крак трансбајкалске жељезнице до Киахте. Пошто је Русија мишљења, да се стране капиталисте не руководе никаквим политичким намјерама, већ да само желе да корисно уложе своје капитал, то се она нада да ће тај

Претплата се шаље поштомском упутицом, само и непосредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручије, г. Вељу Рамадановићу, К. Ц. агенту у Котор.

Дописе се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од чет цифара по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара.

нови пројекат, који пружа више економских користи и који је Китај технички већ изразио, наћи потпун пристанак заинтересованих влада и банкарских синдиката.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Турски архив и стари српски рукописи. Турски државни географ, Абдураман ефенди, сређује сад рукописе, повеље, старе књиге и разне старине које су нађене у старом Серају (Топкану), гдје су вјековима лежали забачени.

Ти су предмети сад у Порги, а затим ће се смјестити у државни архив. Као што се говори, међу тим старинама има драгоцених рукописа који се односе на српску историју, те би их вриједило испитати. Многе старе турске библиотеке, које су биле прије за публику неприступачне, сада су отворене.

Историја образованости. Влад. Ј. Радојевић, професор у Крагујевцу у Србији, дао је у штампу и другу књигу Сењобосове *Историје образованости*, која обухвата Средњи и Нови Вијек до велике француске револуције, те ће тако и српски читаоци, поред раније штампане прве књиге и треће, која долази на реду, имати у цијелини то лијепо историско дјело француске књижевности. Књига се штампа о трошку Коларчеве Задужбине, на финој хартији и с многим сликама које допуњавају и објашњавају сам текст. Цијена је у претплати 2.50 динара, а књижевна је цијена 3 динара. — Скупљачи претплата и књижари имају 20% у књигама или у новцу. Од прве књиге има још неколико примјерака, и могу се добити по истој цијени као и друга. — Поруџбине се упућују преводиоцу или Миловиу Смићу, директору друге биоградске гимназије.

Историја српске и хрватске књижевности од професора Андре Гавриловића изашла је ових дана из штампе. Ранији претплатници добијају књигу по цијени од 3 динара, а продајна јој је цијена 4 динара. — Новац се шаље писцу (Краља Милана улица 96. Биоград.

Самоуки њемац. *Практично ујуство, да се без учења научи брзо и правилно њемачки читати, писати и говорити.* По овом ујуству може свако иоле зрелије лице не само да за себе учи без ичије туђе помоћи, већ да помоћу њега поучава и друга, од себе мање спремна лица. Оно је нарочито подесно за љаке средњих школа, за учитеље, за младе трговце и у опште за свако лице, коме може бити од потребе њемачки језик. Подесно је и за оне, који донекле већ знају њемачки језик, а ради су, да се у његовој правилној употреби још боље учврсте.

Ујуство ово написано је тако, да ученик, учећи по реду, одмах све добро схваћа и управо налази неку насладу у даљем учењу. Оно својом практичном методом јако одудара од извјесних неуспавих сумњивих вриједности, по којима се папагајски уче ријечи и реченице без икаквог дубљег разумјевања. Оно својом практичном методом јако одудара и од познатих школских књига, за чије је разумјевање неопходно поредна помоћ учитеља или јака прегходна спрема. Излази у свескама.

Цијена је 1. свесци 60 пара. Књижари и други препродавци добијају (само уз готов новац) на поручених најмање 10 или више примјерака 30% рабата.

Поруџбине прима и отправља Коста Лера, Нови Сад (Ujvidék)

Година репатица. Тако астрономи називљу годину 1910. Осим двију великих репатица — Халејево и нове Јоханесбурга или, како ову посљедњу још знанствено зову, 1910 А — има мноштво мањих комета, које ће се ове године приказати. Сако и. пр. репатица 1905. II. Swift била је у јануару у перихелу (= у највећој близини сунца), а није се могла видјети, једино јер је њезино тијело за земаљске посматраче неповољно било. Тешко ће бити и онажање Темпелове репатице, која ће концем о. мј. доћи у перихел. И њезин је пут ове године за

наше око незгодан. Напротив — каже А. Берберих у „Naturwissenschaftliche Rundschau“ — репатница 1890 VII. Спиталер моћи ће се сигурно видјети. Она ће бити у перихелу почетком октобра, а биће видљива већ у септембру. Такођер у септембру биће видљива и д' Арестова репатница, која се пошљедњи пут била приказала год. 1897. Она ступа у перихел половицом октобра. Вјеројатно је такођер, да ће се у септембру или у октобру видјети и репатница 1889. В. Брукс. Она ће доћи у перихел тек јануара 1911. — У осталоме показали су се погрешним рачуни о путу нове репатнице 1910. А. Тешко је бива одредити положај црте, у којој се репатница одалекује од сунца, јер та црта није кривоугла, већ скоро готови правац. По најновијим рачунима рекло би се прије, да комета путује на-траг.

Привредна изложба у Прагу. Како нам из Прага јављају, биће тамо од „Средишњег привредног друштва за краљевину Чешку“, на мјесту где је прије двије године била јубиларна изложба, од 2. до 9. маја о. г. приређена велика привредна изложба, која ће и аражманом и опсегом својим бити највећа своје врсте не само у Чешкој него можда и у цијелој Аустро-Угарској монархији, о чему је било и раније јављено у овом листу.

Управо се 13. о. м. под предједништвом д-ра Фридриха, принца Шварценберга одржавала сједница комитета изложбе, на којој су објављене пријаве оних, који ће на изложби судјеловати, те је констатовано, да ће број привредних машина ове године бити већи него прошле године. Сем тога биће изложено, поред 16 кладруских ждрбаца, још и 6 белгијских коња, те 25 комада разног блага, које ће дојерати „Друштво за гојење блага“ у „Жгјару“, затим 20 коња и 20 глава разног блага, које ће друга друштва дојерати. На сједници је такођер ријешено, да се установи више патечјаних награда за поједине врсте изложбеног блага, те да се при оцењивању нових изума у пољопривредним машинама уведу опште интернационалне норме.

Иначе припреме за ову изложбу даље трају. Економски кругови чешки хоће да покажу не само своме већ и страном свијету, како они раде и напредују на економском пољу. Зато би корисно било, када би се и који од наших економи одлучио, да посети прашку изложбу, јер би се много ту видјело и научило.

Освећење заставе пјевачког друштва „Станковић“. Пјевачка дружина „Станковић“ у Биограду прославиће о Духовима о. г. 29-годишњицу свога рада и том приликом осветиће своју дружинску заставу.

Да би прослава имала што шири значај за све српске, хрватске и у опште словенске пјевачке дружине, управа пјевачке дружине „Станковић“ разазала је позиве, којима је на ову своју светковину позвала сва српска, хрватска и словенска пјевачка друштва, за која је могла знати.

У ту сврху изабран је и шири одбор господа и госпође из свих кругова грађанства, који је већ предузео претходне послове, да ова светковина буде једна од најљепших пјевачких светковина.

Нове књиге. *Примили смо на приказ:* „Страдање трију Херцеговаца у заточењу“

од Стева В. Врчевића. — Цетиње 1910. Штампано у К. Ц. Држав. Штампарији. Цијена 20 пара.

Како је у тој књижици, која садржи 31. страницу, описан један догађај из доба турске владавине у Босни и Херцеговини, који представља патње трију Херцеговаца, чијем су изабављењу из сужањства у једној сахарској пустињи, где су морали провести свој вијек, има захвалити нашем узвишеном Владару, а како је истој књижици незнатна цијена, то би требало да је сваки набави и прочита. — Може се добити код г. Милана Врчевића, сина сада већ покојног њеног писца.

Страдање трију Херцеговаца. Приповијетка „Страдање трију Херцеговаца у заточењу“, од пок. Стева В. Врчевића, која је изашла у „П. Вјеснику“, оштампа на је у засебној књизи и може се добити по цијени од 20 пара код пишчева сина г. Милана Ст. Врчевића, чиновника поштанско-телеграфског одјељења. Ми је свакоме најтоплије препоручујемо.

„С Авале под Ловћен“. Охрабрен усјехом што га је код читалачког свијета стекао са почетком путописног дјела „С Авале под Ловћен“, првом књигом „Кроз Босну и Херцеговину“, као и похвалним одзивом штампе, г. Душан Мил. Шијачки, ријешило је да изда и други дио овога путописа „Дубровник“. Цијена је књизи 1 перпер. Имена претилатника биће штампана, а примаће се до 10. марта. Претплату ваља слати писцу у Биоград. Космајска ул. бр. 10. Ове Шијачкове путописе препоручујемо најтоплије нашем читалачком свијету још и с тога што се ова серија путописа завршава описом пута и по нашој земљи, Црној Гори.

Оморика. У Биограду ће од 15. марта почети да излази нови илустровани породични забавник за књижевност, умјетност и савремени живот „Оморика“. Први број излази на два табака фице сатиране хартије великог формата, а доноси оригиналне радове првих српских књижевника: нештампане pjesме Змај Јована Јовановића, Стевана Каћанског и Авда Карабеговића. Сем тога биће и радови Бранислава Нушића, Милорада М. Петровића Вој. Ј. Илића, Драг. Илића, Бор. Ј. Ценића, Дим. Глигорића—Сокољанина, Милутина Ускоковића, Османа Ђикића и т. д. У првом броју биће и напис Рад. Тунгуз Перовића о животу старе Црногорке. Лист излази једанпут мјесечно и у сваком броју доноси слике. Цијена 1 перпер тромјесечно. Власник и уредник Душан Шијачки, новинар. Космајска ул. бр. 10.

Пошто ће „Оморика“ доносити и многе слике из Црне Горе и описе њихове, то би овај јевтини лист требала свака кућа у нас да набави, те га и најтоплије препоручујемо.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Последњи дани српског примаса. Од г. д-р Цамање примио је г. министар предједник овај брзојав:

Стање пресвијетлог примаса постепено теже и очајније. Лице тамно блијело и увело, оток на рукама и погача перестира, скрајна малаксалост и патија, свијест на моменте замагљена.

убере, те већином за таквим радом и тежи, а то је надничарење, што га и вуче по туђем свијету. Дакле треба наше становништво навикавати, да ради на своја огњишта и да је његов рад у природи од најтрајније вриједности а то су интереси и сваке државе.

Становништво сваке земље, поглавито живи од привреде и трговине, која је јако у вези такође с привредом. Колико је развијено једно и друго најбоље се може утврдити по гушћем или ређејем насељењу становништва.

Становништво оскудијева у многим страним производима, које потребују становништву за увоз због домаће потрошње. Ти производи прерађени на страни (много) обично бивају чак и од наших непрерађених производа нпр. вуне и коже. Ове производе благодарећи трговачком незнању и непознавању свог посла — не добијемо најбољег квалитета.

Колико су од потребе нашем сељаку извјесни прерађени туђи производи за своју домаћу потрошњу, толико му је потребно своје сувинше производе извозити на страним тржиштима (пијацама). Примјера ради поменућемо поред осталих земаља *Швердску и Норвешку* и њихов природни начин обдржавања.

Да би се овим дошло, да се збиља нешто стварно рече, треба да видимо, да ли би ми имали производа својих за извоз поред оних, што већ имамо. Помену сам да се нашом живом стоком врши извоз, као год и са духаном и сувом рибом у неколико. Али јаћу, да докажем, да би богатији извоз наш био

Температура готово нормална, пулсација постојана преко 120 и одвећ слаба. Постепено ишчезава и минимум надања а постојаност изнемоглости срца инволвира у себе могућност нагле катастрофе.

Личне вијести. Г. Душан Греговић, Књ. конзул у Скадру, отпутовао је на своје мјесто опредјељења.

Друштвене вијести. Као што смо у прошлом броју нагласили, црквено-пјевачко друштво „Нjegoш“ приређује вечерас у просторијама „Зетском Дома“ велику игранку са котилоном, за коју су чињене нарочите припреме.

За вријеме одмора од 11—12 сати пјева друштвени збор, као што и војна музика концертује. На ову игранку имају само позвани пристуна, а долазак је у свечаном одијелу. За ову велику игранку учињене су нарочите припреме: Сала је декорисана лампионама, зеленилом, као год и нарочитим украсима за то особито спремиљеним. Сем тога је набављено природно цвијеће, као и за даме вјештачке лепезе, бомбонијерке и т. д. И за котилон су извршене набавке са стране. Одзив грађанства несумњиво да ће бити одличан — „Српски Народни Фонд“ у Санфранциску приложио је друштву за потпомогање заната и трговине у Црној Гори перпера 122-79 пара на чему му исто топло захваљује.

„Фонду сиромашних гимназијалаца“ стиглоше још ови прилози:

Од Н. Високопр. митрополита рашко-призренског г. Нићифора перп.	20—
од М. Векати-а гим. наст.	10—
„ Црногорске Банке	50—
До сада је приходовано	1038-86
„ „ „ расходавано	187-78
<i>чист приход износи</i>	<i>851-08</i>

Гимназиска управа у име „фонда сиромашних ђака“ и овим путем најтоплије захваљује свима посјетиоцима *Светосавске Беседе*, као и приложницима, који ову хуманитарну установу потпомогле.

Из Богословско-учитељске школе. Господин д-р Ј. Томановић, Министар-предједник, накнадно је приложио 20 перпера за забаву, коју су одржали ученици ове школе 2. фебруара ове год.

Од исте забаве свега је било	
прихода перера	820-88
расхода „	156-24
<i>чистог прихода</i>	<i>664-24</i>

Чист приход одмах је радијељен најсиромашнијим ученицима ове школе, и то неким у новцу, а неким у одјелу, с обзиром на њихове потребе.

Наставнички збор, уједно са својим ученицима, најтоплије благодари свијема племенитим приложницима, као и свијема онима, који ову забаву посјетише.

Црвени Крст. Друштво Црногорског Црвеног Крста примило је ове прилоге:

Из каетаније ђиберске:

Кап. Никола Савовић и перјаник Н. Шушовић по 6 перпера; оф. Мирко Павовић и Зрно Лумовић по 5 перпера; Спасоје Павићев 4 перпера; Ђиро Ђуров и Радосав Поповић по 3 перпера; поткомандир Лазар Симовић, Вуко Лумовић, Видо Лумовић и Мијарло Поповић по 2 перпера; оф. Милован Симовић, Радован Божић, Петар Шофов, Радосав Поповић, Ранко Џанкић, Ђуро Ђетковић, Филип Поповић, Јанко Божановић, Ђиро Џанкић, Милосава Џанкић, Мијарло Бућов и Марко Џанкић. — Свега 52 перпера.

у сувишном: вину, ракији (виновници-коњаку) и сувом грожђу и то много богатији него ма којег другог производа, ако не скоро равно свијема осталима.

Пребациће ми се можда тиме, што многе сусједне државе имају у изобиљу ових производа, али ипак нема збора, да се не би могло наћи ако и у размјену тржишта за извоз, па и код наших словенских држава. Овим као и осталим производима наш привредник не може се користити ни приближно у оној мјери у којој би се могао користовати.

Страна тржишта, која би се нашла за извоз наших домаћих сувиншних производа чешће пута имала би карактер политички, те би се с тога гледишта наши производи на страним тржиштима чешће пута и објеручке примали; а што је понајглавије, не би оскудијевала наша домаћа потрошња, те се не би с дана на дан покушљивале животне намирнице, које је немогуће сносити, једном дијелу становништва.

Наш привредник нити је могао, нити је умео користити се производњом прерађеног духана. Чак није ни вјеровао, да се може сличних користити имати, док је тај производ уступљен иностраној капиталистичкој задрузи под особитим уговорима.

Задруга употребљава своје производе и за домаћу и за страну потрошњу. На слични начин радиле би и друге задруге по осталим поменутих гранама наше домаће и пољске привреде, само би жељети било, да се задруге потребне створе и стварају из наше средине по могућности — иначе задруге из осталих српских

† **Милош (Зeko) Станишин Вујовић.** — Пишу нам из Штитара да се онамо 4 ов. мјес. преселио у вјечност тај стари ратник и јунак.

Пок. Зeko, како су га обично звали, родио се у Штитарима 1841. год. Он је унук чувеног Пегра Вујовића, а потомак познатог јунака из доба блаженопочившег Владике Данила, Вуја Дамјанова Вујовића. Још као момче, будућ сиромашног стања, отишао је у Цариград, а затим у Малу Азију, да тражи за себе зараде. Онамо се као поштен и побожан допао васељенском патријарху, који га је узео код себе у службу, у којој је остао 7 година, — 1861 године, кад је устала херцеговачка раја, Зeko је похитао у домовину, те је пријезао одмах у Херцеговину, учествујући у многим бојевима, у којима се показао као добар јунак, те се одликовао у боју на Муратовици у Пиви. Тако исто 1862 год. учествовао је скоро у свима бојевима, а у потоњем рату са Турском одликован је као јунак златном медаљом „за храброст“.

Живећи доцније у миру, показао се као вриједан домаћин и радник, те је и стекао лијено имање, а његова је кућа била вазда свакоме отворена. У побожности је одвајао као прави христјанин, а био је вјеран и одан Владару и домовини. Био је сем тога веома дарежљив, те је чинио задужбине и прилагао на друге хуманитарне цијели, помажући уз то невољце. — Испред своје смрти завјештао је да се од његовог имања саграде двије бистерије које је још за живота био почео радити и то једна на путу између Цетиња и Данилова Града, а друга на путу између Ријеке и Велестова. — Осим тога завјештао је 400 перпера за направицу пута у Куново присоје на крчанику Данилов Град — Цетиње. — Цркви Св. Луке у Штитарима пак, приложио је једно звоно и коку од вриједности 100 перпера, као и 200 перпера у готовом новцу, а за себе је оставио да му се држи годишњи помен. — Тиме је оставио лијеп спомен, те се може убројити у ред народних добротвора. — Како није имао порода, то је од осталог имања оставио удовици да ужива од имања до њене смрти, а брату и синовцу оставио је имање у вриједности од 6000 перпера, док је и осталој својој завјештао по нешто у готовом новцу.

Покој му души и лака груди родне земље!

ТЕЛЕГРАМИ

Париз. 22. фебруара. Енглески краљ стигао је овамо инкогнито, те ће кренути за Бијариц.

Цариград. 22. фебруара. Султан је дао гала-дине у част Миловановића.

Солун. 22. фебруара. Бугари настављају рад на утврђењу дуж границе. Муниција је раздијељена свим стражарама.

Цариград. 23. фебруара. Турска је пристала да Србија учини неке измјене у погледу санитарних увјерења за извоз живог.

и словенских крајева у случају потребе већих капитала. Кад би се задруге појавиле из народа ма којом иницијативом — то би се наш народ и држава сами најбоље и користовали од својих производа — иначе свако стране друштво носиће неки дио користи за свој интерес.

Виноградарство. — Моја је цијел главито и посебно, да говорим о виновој лози и њеним богатим производима. Земљиште јужно и климат заједнички снаже онајтак ове корисне биљке на огромно — пространом црногорском земљишту.

Кад се скрене општи поглед на наше савремено виноградарство утврдиће се: да јужни, југоисточни, као и неки дио југозападних земљишта наше домовине врло је плодан и подесан у опште за винову лозу и развијање виноградарства.

Да бих опредјељеније рекао и означио наше плодно земљиште — именоваћу нахије, које трпе с успјешним напредовањем винову лозу. Те су нахије: Приморска, Црмничка, Ријечка, Љешанска, Зетска и Брдска. Осим поменутих: Загарац, Комани и неки дио Пјешиваца — племена Катунске нахије.

Винова је лоза врло корисна воћка и сретно се сматра оно земљиште на којему може благотоворно, да усипјева.

Земљиште поменутих шест нахија наше домовине изузев незнатног дијела земљишта, које се налази дјелимично у подножју неких узвишења — заступљено је виновом лозом, чији плод сада може само, да подмири становништво наше домовине. Но и поред истог трнио се је

ЛИСТАК

Савремене слике из привреде

пише: **АНДРИЈА К. ВУЈИЋ** — народни учитељ

(Наставак).

Поред прибављеног извора у приходу индустрије: духана, сточарства, шумског дрвећа и др. наш народ, односно држава нашла је још богатих извора за приходе не само у индустрији мљекарства, већ и у индустрији ичеларства, свиларства и воћарства. Но поред поменутих, најбогатији извор лежи у индустрији виноградарства. Сви поменути извори појединих грана привреде, могли би се уз разумно управљање савремено толико и тако брзо развити, да би благодарећи народње с дана на дан све се осјећало боље и сретније, а становништво — мислим — а и тврдим, би се дуплирало најмање.

Развити поменуте гране индустрије и код нас као год других напреднијих народа није никакав нови изум, па наравно није ни тежак посао. Довољно је по свима гранама иривредним послати по неколико младића, да се стручно спреме и то на кратке курсеве како не би много теорисали, већ на пракси примјенили стечено знање што прије. Поред поменутог потребно је и капитала за остварење потребног у овом погледу. Овоме би се могло одазвати задруге, али свему нужно је, да предњаче надлежне државне власти, јер је наш народ навикнут, да од свега што дневно уради у вече плод

СТЈЕЧАЈ

Петроград, 23. фебруара. „Voerszeitung“ објављује разговор са неком страном личности, у коме се каже да министри могу бити увјерени о мирољубивим намјерама Русије.

Париз, 23. фебруара. Краљ Едуард је примио грчког пријестолонаследника.

Цариград, 24. фебруара. У званичном коминике-у о конференцији Миловановића са турским дужавницима, а што је, као што увјеравају и Министарски Савјет усвојио, каже се, да се политика Србије и Турске оснива на уздржање statusa quo на Балкану, с погледом на развитик социјалних и економских одношаја између обију влада. У дипломатским круговима увјеравају да је Турска наклоњена грађењу јадранске жељезнице.

Беч, 25. феб. Градоначелник Лугер умро је 8. 5 сати из јутра.

Беч, 25. фебруара. У парламенту сlijеди читање законског приједлога о новим порезима. Министар финансија, Билински, мотивисао је законски приједлог поднесен јучер, с којим се овлашћује влада да закључи зајам од 181,740.000 круна, од којег су 41, 74,000 одређени да се покрију ванредни захтјеви за војску, усљед политичких компликација у посљедњој години.

Софија, 26. фебруара. Вечерас је у двору дине, у част Миловановића.

Цариград, 26. фебруара. Посјета краља Србије утврђена је за вријеме присуства Миловановића. Краљ Петар ће доћи директно из Петрограда. Влада ће му ставити пароброд на расположење. Увјеравају да је у изгледу посјета бугарског краља.

— Била је жестока битка између турских трупа и Арнаута код Пећи. Пет војника је убијено. Један капетан и пет војника рањено. Шест Арбанаса мртвих и више рањених.

Званични огласи

ОБЈАВА

Поштанско-телеграфско одјељење има у Бару за продају седам поштанских коња од дилижанских кола са линије Вир—Бар.

Поштанско-телеграфска станица у Бару држаће у својој канцеларији за продају ових коња јавну лицитацију у четвртак 4. марта о. г. од 8 до 12 сати прије подне, на којој ће се уз *гошов новац* уступити понудиоцу највише цијене, ако иста буде повољна, — што се овим путем ставља до знања заинтересованима.

К Бр. 2535/715. Из поштанско-телеграфског одјељења министарства унутрашњих дјела, 23. фебруара, 1910 г. на Цетињу. 1,1

увоз: Далматинског и Талијанског вина, једно усљед тога што су црна бојом, а друго и због тога, што су јевтинија — како се је говорило?!

Напомињем нарочито, да је од неоцијењене штеге био увоз сировог и сувог грожђа у коме се је једновремено препосило и вино и ракија, и то уз много мању таксу него ли што се је увозило вино и ракија посебно.

То грожђе, које су већином набављали наши трговци — Латини (Арбанаси) од огромне је штете било за развијање нашег домаћег виноградарства. — Свакако мишљења сам, да свима туђим производима, без којих би се могло обићи — требало би при увозу стати на путу — разумије се у интересу благостања свога привредника и његових производа.

Требало би стварно прилукити своје домаће производе. Ово је једна одвећ важна ствар, која чини застој у домаћој и пољској привреди.

Увозно вино, сирово и суво грожђе подцијењивало је наша домаћа много боља (чистија) вина и ракије. А и поред наведеног чинило је застој у виноградарству, јер су наши трговци кривили природна права наших привредника — виноградара.

У интересу свога рада они су прокламирали да се страна вина и ракија много цење добијају него наша домаћа!?! Можда, да је радна снага јефтинија у Италији и Аустро-угарској него код нас у Црној Гори, или ће то бити сасвим нешто друго: што је лакше ишло фабрицирање вина....

Државна Штампарија примаће на обучавање *осам* ученика под сљедећим условима:

1. Да је ученик свршио основну школу — са врло добрим успјехом — првијенство ће имати они, који су посјеђавали један или више разреда гимназије;

2. Да је потпуно здрав;

3. Да је доброг владања;

4. Да није млађи од 13 година.

Учење траје четири године, за које ће вријеме ученици примати на име издржавања и то: прве године учења по 10 перпера мјесечно; друге године по 15 перпера мјесечно; треће године по 20 перпера мјесечно и четврте године учења по 30 перпера мјесечно.

По свршетку четири године учења полагаће ученик испит, и по положеном испиту произвешће се за радника. —

Они ученици, који би *показали особиту марљивост, способност и владање, могу бити произведени за помоћнике радничке и прије навршетке четврте године, и имаће као такви плату од 40—45 перпера мјесечно.*

Они родитељи или старатељи, који би имали вољу да њихова дјeca изуче штампарски рад, нека поднесу молбу Управи Држ. Штампарије, и уз молбу да приложи дјетињу потоњу школску свједоцбу, крштеницу и љекарско увјерење и то најдаље до 15. марта тек. год.

Број 114.
Цетиње, 17. фебр. 1910.
Управа Држ. Штампарије.

СТЈЕЧАЈ

Поштанско-Телеграфско одјељење, намјерава да ове године пошље два питомца да изуче електротехничку школу, која даје стручно образовање за аутомобилизам, телеграфију, телефонију и т. д.

Пошто се, према прибављеним подацима, за потребну сврху као најподеснија показује „L'ecole d'Electricité et de Mécanique Industrielle“ у Паризу, то ће и изабрани питомци бити одређени да иду у ту школу.

Кандидати треба свједоцбама да докажу:

1. Да су црногорски држављани;
2. Да су потпуно здрави;
3. Да су примјерног владања;
4. Да су свршили најмање 6 разреда средњих школа (првенство има реалка).

С обзиром на то што је за учење француског језика потребно неколике године, то ће — разумије се — првенство имати они, који већ знају француски.

У застоју привредникова рада и подцијењивању његових домаћих производа и лежи онај *Гвордијев чвор*, којег је природно немогуће рикшити нашем привреднику неудареноме, а који га приморава, да напусти привреду и домаће газдинство, те да се пушта у печалбу звечењем новца. Тај зарађени новац по повратку одмах пушта у промет при подмиривању својих најпречих домаћих потреба.

Тај новац се брзо расходује, те привредников труд нема никакве трајне стварне користи, већ моментално се заради, а моментално и расходује,

Да се побоље осврнемо на наше виноградарство и докажемо оно што је већ свуда доказано, а то је необичне користи, односно приходни од винове лозе.

Више природни нагони него ли природне потребе приморавале су нашег привредника, да се ода и виноградарству. Виноградарство је до скоро обдјеловано по најстаријем начину рада у виногради-ма. А и у најновије вријеме измјена је у томе само, што су незнатно и у маломе набављане боље сорте лоза; што се лозе крошљењем лијече, а ријатко да се каламе на американоској подлози.

Подрумарство, односно уређивање подрума такође је несређено и већином примитивно као год и преређивање вина.

Јужно, југоисточно, као и неки дио југо-западног земљишта, које обухватају шест поменутих нахија наше домовине, узевши све услове, које тражи винова лоза, већином је подесна за успијевање исте. Нећу, да истичем и ако бих имао података неку разлику стварну, која се

Курс горње школе траје 3 године, образовање је претежно практичне природе, ученици ће живјети у интернату, — при завршењу школовања ђаци који с успјехом положе завршне испите добијају диплому инцинијера електричара. Државни питомци који сврше ову школу обавезни су последије школовања служити у државној служби.

Петомцима пак, који би школовање напустили не свршивши га, наплатит ће се од имања она штета коју су држави проузроковали.

Све свједоцбе кандидата морају бити послате утрави пошт.-телегр. одјељења, најдаље до 28 марта.

Поближа обавјештења могу се добити код Управе.

Бр. 2705. Из Управе Поштанско-Телеграфског одјељења, 27. фебруара 1910 г. Цетиње. 1,3

ОГЛАС

Ставља се до знања ванредним ученицима ове школе, да најдаље до 15. фебруара тек. године измире дуг за Трг. Рачуницу, која им је већ у децембру прошле године послата, у противном биће им дуг од плате задржан.

Они пак који нијесу добили пом. Рачуницу нека се директно обрате књижари А. Рајнвајн и Кошћ. Цетиње.

Исто тако који жели купити „Јавно Право“, од д-ра Куманудија, оба дјела нека се обрати књижари *Мартиновић и Иванишевић*, Цетиње.

За писана предавања, нека се ученици обраћају са тачном адресом искључиво г. Божини Бацановићу, писару Вел. Суда.

Број 135. Из канцеларије Управе Школе за фин. и административне чиновнике, 29. јануара 1910. г. Цетиње. 3,5

СУДСКИ ПОЗИВ

21 априла 1910. г. у 8 сахати прије подне отпочеће јавна расправа у Подгоричком обласном суду, због злочина убијства, извршеног над Петром Лудинијем Прељевићем, из Стровча, у Кучима од стране његове одбјегле жене Стаке, рођене Миликић, из Лијеве Ријеке, у Васојевићима.

С тога се убица — одбјегла Стака позива, да предстане реченог дана овоме суду ради одбране, у противном случају суд ће донијети заочну пресуду на њену штету.

Број 930—V. 1909—16.
Подгорица, 5. фебр. 1910.
— Књ. Обласни Суд —
за предсједника, — судија,
С. Радуловић.

Службени огласи

ОГЛАС

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Ника П. Ђуранковића из Цеклина, која је процијењена перпера 860.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог Суда.

За продају одређују се три рока и то: 24. марта, 24. априла и 24. августа 1910 год.

На првом року непокретност се неће продати испод процијењене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједно-

налази у каквоћи земље. Према разних врста земље има и то је већином та разлика природна. Но главно је то, што су све врсте земље мање више подесне за успијешно успијевање винове лозе, а недостатке природа је оставила у дужност вјештач ком раду руке човјекове, којој спада у дужност повремено надокнадити све те недостатке и уљештати необрађено земљиште. Клима је већином надокнадно јужном земљишту све оно што се од њега захтијева. Свуда поменуто земљиште обухвата већином приморски климаг, пошто је све поменуто земљиште шест јужних нахија широм изложено при морској клими. Дочим са сјевера, сјеверо истока и сјеверо-запада заклоњено је дугим ланцем планинских узвишења.

Земљиште приморске нахије ипак је богатије природом, заступљено што се тиче климата, од осталог изложеног земљишта.

Поменути услови од старијих времена дали су могућности неком дијелу становништва, да се почне бавити и виноградарством. Но, виноградарски рад привреднику нашем већином је ишао (обављан) споредно, те се наш виноградар није николико ни усавршавао у виноградарству.

Било је више узрока, који су кочили његов виноградарски посао. Главно је то: што ми правих виноградара имамо врло мало, па и то што их је већином су из новијег времена. Старији виноградар већином су по редовима на терасе иза међа. Лозе по редовима већином су

сти, а на трећем уступити ће се понудиоцу највише цијене.

Сваки је лицитант дужан положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који имају на ову непокретност какво реално право, дужникови повјериоци, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:

1) $\frac{1}{4}$ оранице у звано под „Врањом Стијењом“ и осредак горе који истој припада, а граници: од истока, југа, сјевера и запада имовина Сава Шалина. Процијењена перпера 160.

2) Комад горе у звано „Туретина Лазина“ за 25 бремена листобера; граници: од истока имов. Петра Јабудова и Петра Савова, од југа Божа Перова и Мића Јокова, од запада Мила Видова, од сјевера Сава Шалина. Процијењена перпера 120.

3) Комад горе у звано под „Виноградниште“, за 20 бремена листосјека; граници: од истока имов. Мића Јокова, од југа општински пут, од сјевера и запада Мила Видова. Процијењена перпера 120.

4) $\frac{1}{16}$ ораче земље звано „Зградиче“; граници: од истока имов. Петра Савова, од сјевера, југа и запада Сава Шалина. Процијењена перпера 160.

5) Кућа двокатна тиглом покривена са стобором око исте и кућно право; граници: од истока Божа Перов, од југа Петар Савов, од запада и сјевера Сава Шалин. Процијењена перпера 400.

Сва горе описана непокретност налази се на Горњем Цеклину.

Број 85 ex 1910 129—1909.
Цеклин, 18. фебруара 1910

Капетански Суд
P.288 бр.146 1,1
капетан С. Пејановић.

ОГЛАС

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Перше Николина Павличића из Горнице, а за исплату дуга Илије Бошковића, која је процијењена перпера 1050.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда. За продају одређују се три рока: 22. марта, 22. априла и 22. августа ове године у 3 сата пошље подне.

На првом року неће се непокретност продати испод процијењене вриједности, на другом хоће и ниже, али никако испод $\frac{2}{3}$ процијење, на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Сваки је лицитант дужан положити јемство 10% од процијењене вриједности, позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, дужникови повјериоци, и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

Једно раво $\frac{1}{4}$ и $\frac{1}{16}$ косачице у звано мјесто „Горница“; граници: јужно Радула Колва земља, сјеверно кућом истог Перше Павличића, западно земља Милутина Крстова и дужника Павличића, источно Ђура и Нова Бешичких Павличића.

Број 175 ex 1910 139—1908.
Данилов Град, 22. фебруара 1910. год.
Капетански Суд

P.173 бр.142 1,1
капетан Петар Бошковић.

ОГЛАС

Ријешењем Књ. Обласног Суда у Подгорици од 6. јануара о. г. број 452 ex 1910—II—1904—9 поништена је јавна продаја непокретности Атмане, удове Бећир бега Османгаџића, те се на основу истог ријешења износи се поново на јавну продају 11. априла ове год. — тј. на трећи рок — и трајаће од 8 сати у јутро до 5 сати последије подна.

Опис непокретности и услови јавне продаје могу се видјети у 49 броју „Гласа Црногорца“ од прошле године, као и у канцеларији овог суда у часовима радним.

Позивају се, према томе, сви они, који имају какво реално право, на Османгаџевој непокретности, дужникови повјериоци и који имају право прече купње, да се пријаве суду прије почетка ове продаје.

Број 224 ex 1910 786—1908.
У Голубовцима, 20. фебруара 1910.

Капетански Суд
P.133бр.143 1,1
племенски кап. Н. Вулетић.

боље снаге, а сразмјерно и више рада доносе. Но у опште лоза ријетко засађена толико изгледа, да би човјек на више мјеста рекао: земљиште је необрађено, као што и јест на по неким мјестима.

Колико сам досље могао уочити код виноградар рад је ишао примитивно, чему је свједок то: што су виногради од назад неког времена при бољем и рационалнијем виноградарству заузимању много већи плод донијели и доносе, а при том су и сами чокоти много једрији и снажнији него што су раније били.

Кад речем, да је наш привредник — виноградар, виноградарске и винарске послове вршио споредно и просто онако, како је наслиједио од својих ђедова и очева — то мислим, да сам довољно рекао. Те не треба набрајати и ређати све грешке нашег виноградар, које се косе с правилима рационалног виноградарства и, које се повремено науком и искуством теу и то већином очигледно; а ни у ком случају моментарно и тесрчно.

Поред многих услова, који угичу на каквоћу вина, напомињем, да је резидба један услов. У нас су позната као боља вина: Улицинско, Црмничко, Берско, Дољанско и Жупско. Остала су много мање на гласу, према да међу осталима може бити добрих вина, ако се при берби скрене озбиљнија пажња. Што значи, да се при берби грожђе пробира с обзиром на зрелоћу, као и на поједине врсте лоза.

(Наставиће се).

НАРОДНА БАНКА КЊАЖЕВИНЕ ЦРНЕ ГОРЕ У БАРУ

(отпочела рад 1. августа 1909. год.)

АКТИВА

Рачун Изравнања на дан 31. децембра 1909. године

ПАСИВА

Готовина у благајни	16.311	64	Уплаћена главница	54.337	—
Мјенице у портфељу	99.060	—	Повјериоци по тек. рачунима	27.822	52
Дужници по текућим рачунима	33.812	62	Улози на штедњу	64.958	22
Намјештај и прибор	448	78	Привремени рачуни	375	73
По одбитку 10% на употребу	44	88	Полагачи залога по мјен. зајмовима	92.890	—
Залогe по мјен. зајмовима	92.890	—	Преносни рачуни	2.771	40
Преносни рачуни	1.559	62	Чист добитак	882	91
	244.037	78		244.037	78

РАСХОД

Рачун Добитка и Губитка на дан 31. децембра 1909. године

ПРИХОД

Камата на улоге и по тек. рачунима	564	38	Камата на мјенице	4.043	98
Трошкови око оснивања	780	53	По одбитку преносне камате	2.771	40
Административни трошкови: плате, стан, огрев, осветлење и разне канц. потребе	1.590	46	Камата по тек. рачунима	—	—
Поштарина	84	18	Провизија	—	—
Одборске дневнице и трошкови	164	80	Уписнина по К. 1 од акције -- на акција 2014	—	—
10% отписа од намјештаја	44	88	Разни приходи	—	—
Чист добитак Перп. 882:91					
Од и тог 6% акционарима на уплаћену главницу према чл. 64. статута	761	97			
2% пореза на Перп. 882:91	17	66			
Преостатак чисте добити	—	—			
	4.112	14		4.112	14

За књиговодство,
Ј. П. РАДОМАН, Н. ЛУКАЧ.

УПРАВНИ ОДБОР

Председник,
НИК. Ј. ВУЧИНИЋ.

Директор,
ЈОЦА ПЕТРОВИЋ,

ЧЛАНОВИ:

Бриг. Митар Мартиновић, Анто Шкутић, П. Гураш, Обрен Никовић, Лука Станковић, Кадија Карађузовић, К. М. Дабановић, Ристо Бранковић, Саво Вукмановић, Марко Вујачић, Марко Крњичанин, Н. Ј. Дебеља, Андрија Прела, оф. Андрија Јовићевић.

Рачун Изравнања и Рачун Губитка и Добитка прегледали смо и у реду нашли.

НАДЗОРНИ ОДБОР

Председник,
ИВО ЂУРОВИЋ.

П. п. бр. 151 1,1

ЧЛАНОВИ:

Лука Дедовић, Ј. Хајдуковић, Емра Дивановић, Јаков Вретеничић, Мехмед Прцоњић, Мусто Лакомица, Васиљ Ратковић.

ОГЛАС

У магазину потписане управе налазе се пет кашета ликијера под бројем № 19091/94 и № 1909: свега килограма 152. које су, по гласу спроводнице његушке царинарнице од 3. ов. мј. тек. год. број 8 дошле овђе на име: Риста Биљановића, Лаза Лучковића, браће Турчића, Митра Пајовића и Љуба Тановића овдашњих кафеција, а које ови нијесу шћели примити под изговором, да за исте не само да нијесу чинили поруџбине, него да не знаду ко им помнуте ликијере шаље. Те усљед наведеног овим се позива прави власник горње количине ликијера, да се најдаље до 22. марта ове године пријави потписаној управи са чистим документима, на основу којих би у отплату припадијуге царине и исталих трошкова, могао дићи више речене кашете ликијере, иначе управа ће са истима поступити у смислу треће алинеје 69-ог чл. царинског закона а у вези са 74-им чл. истога закона.

Број 289. Управа Цетињске Царинарнице, 16. фебруара 1910. Цетиње. Р.175бр.122 2,2

АДВОКАТ

АЛЕКСАНДАР К. МАТАНОВИЋ

Прима парничаре од 9—11 и од 1—4 сата. Цетиње, Катунска 101.
Р. 17 Бр. 126 2,3

АВОСАТ

ALEXANDRE K. MATANOVITCH

(Cettigné — Monténégro)
plaide devant tous les tribunaux.
Р. 11 Бр. 126 2,5

ОГЛАС

Црногорска Пивара „Оногшт“ на 28. фебруара г. г. даваће у својој канцеларији путем инканта превоз свог пива (бире) до 31. децембра о. г. из Никшића, Д. Град, Подгорица, Плавница, Ријека, Цетиње и обратно за повраћај празних суда као и за Колашин.

Ко жели горње закупити треба да поднесе гаранцију у акцијама или у непокретности до 1000 перпера.

П. п. бр. 104 3,3

ПИВАРА.

Јанко Спасојевић

АДВОКАТ — ПОДГОРИЦА

Част ми је овим извјестити поштовану публику, г. трговце и све оне, који имају ма каквих било правних послова код судова или других власти у Књажевнини, да сам отворио у Подгорици правозаступничку канцеларију и да примам на заступање све парнице и друге послове, који спадају у правну струку.

Сиромашнима дајем савјете и упуства бесплатно. Писма и друго могу се шилати и на „Цетиње Хотел Рајнвајн“, као и тражити обавјештења. Р. 74 Бр. 107 3,5

Yanko Spassicévitich

АВОСАТ, DEPUTÉ

a l'honneur d'informer l'honorable public qu'il traite toutes les affaires en litige soit par devant les tribunaux soit par devant toutes autres autorités Principales. Son cabinet d'avocat se trouve a Podgoritz, centre commercial de Monténégro. Sa correspondance pourrait lui être envoyée aussi à l'adresse Hôtel Reinwein, Cettigné Р.58Бр.107 2,5

Продајем из слободне руке кућу на Цетиње у Катунској улици на бошку; у коју станује г. проф. Мирко Мијушковић, кућа за куца може бити слободна да у њој пријеђе на 1-и марта ов. год.
Купац за погодбу нека се обрати потписатом. Р.44 бр.106 3,4 **Митар Пајовић.**

Јавна Захвала

Приликом доласка Господина Војводе Пламенца на Виру 5. фебруара ове године, изволио је поклонити општини вирској његову имовину (два рала земље) која се протеже од главног вирског моста па дуж жељезничке станице, како би се исто земљиште могло употребити за проширење наше вароши.

Господин Војвода показао се је и овом приликом добротвор наше општине, на чему остајемо му дубоко благодарни.

Испред општине вароши Вира председник
кап. **Л. Станковић.**

Р.70бр.139 1,1

ИНДУСТИЈСКО АКЦИОНАРСКО УДРУЖЕЊЕ У НИКШИЋУ

извјештава своје акционаре, да је земљиште за Пивару и остала предузећа, која су у програму, купљено. Земљиште је на најљепшем мјесту у Никшићу — поред Бистрице — и захвата простор од 30.000 квадратних метара. Материјал за грађење Пиваре погођен је и довлачи се на земљиште, тако, да ће се са зидањем отпочети чим вријеме допусти.

Пивара ће бити готова, према мишљењу г. инжињера, који ради пројект, до краја мјесеца октобра о. г.

Слика главног изгледа пиваре, по пројекту, који ће за који дан бити готов, оштампаће се у овом листу.

Моле се г. г. акционари, да по могућству своје акције и унапријед плаћају, како би се имало што више средстава на располагању. Оригинале акције стижу за који дан.

Никшић, 12. фебруара 1910.
Р.125бр.147 1,2

УПРАВА.

Сваковрсне ДОПИСНЕ КАРТЕ

на велике и мале количине, разне **НОТЕСЕ** за џеп,

ПРОТОКОЛЕ за трговце и трговине, као и разне писаће и друге канцеларијске потребе, — продаје и разашиле по унутрашњости.

Књижара: Мартиновића и Иванишевића, Цетиње. Р.35 бр. 151 1,4

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Наша браћа, која се налазе у Америци у Чикагу, послали су овдашњој читаоници ка добровољни прилог 80 перпера, и то: г. г. Дамјан Булајић 20, Митар Шулић и Митар Кујачић по 12-50, Јово Грковић и Васо Копривица по 10; Љубо Ђакић, Шпиро Милићевић Тривко Бабић по 5 пер. Ушљед чега овим путем изјављујемо господи дародавцима најтоплију благодарност желећи, да се и остала наша браћа на њих угледају и да не забораве потпомагати просвјетне заводе у својој домовини.

Вилуси, 3. фебруара 1910 год.
Р.86бр.141 1,1

Управа Вилушке читаонице.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти наше нигда незаборављене супруге, мајке

† ЈОКЕ

која премину 13. фебруара ове године послје тешког четворомјесечног боловања — сматрамо

за особиту дужност да најискреније заблагодаримо:

Господи докторима: Матановићу и Сужњевићу, који су покојници притјесали у помоћ е да је спасе из чељусти смрти;

Началници института г-ђици Софији П. Мертваго, наставници г-ђици Марији Александровној, г. Филипу Јерговићу на указаној нам помоћи; као и свијема другима, који су нас у жалости тјешили телеграфски или писмено нам своја саучешћа изјавили и у великом броју тужном спроводу присуствовали.

Цетиње, 20 фебруара 1910 год.

Ожалошћени: **Тимотије Гаговић** супруг; **Митар, Јаков, Арсеније, Душан и Јован**, синови; **Зорка, Добраца и Роксанда** кћери; **Косто Љшевић** зет и остала родбина.
Р. 115 бр. 140 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом ненадне смрти

командира † Петра Џаковића

19 јануара ове године извршио је самоубијство ком. Петар Џаковић, на концу опасног дуготрајног боловања од 64 дана. Петар је син чувеног Ђорџа Сима Џаковића, који је погинуо код моста под Шрећане на Тари, брански своју домовину од турске навале 18. октобра 1875 године заједно са својим сином Војводом Трипком и његовим братом Арсенијом. Тада је Петар имао 22 године. Иза смрти својега оца исте године буде примљен за перјаника. А да је био вјеран, истинит и хитар служитељ Господару и земљи, свједочи то: покојник је навршио тридесетогодишњицу у лицу чиновника: командира, капетана, подкомандира и перјаника. За особите врлине у току свога службовања био је награђен са 6 ордена. На дан погребна похитао је многобројни народ до животног племена, за лично учествовање у жалости и пратњи до гроба покојнику. Хвала браћи племеницима, кумовима и пријатељима.

Особита хвала Његовом Високопреосвештенству г. Митрополиту Митрофану, Министру Војном Генерал-ађутанту г. бригадиру Митру Мартиновићу, г. бригадиру Јоку Аџићу, који телеграфски учествоваше у жалости покојниковој.

Хвала ком. Јову Меденици, Обрену Никовићу, пошт.-телегр. чиновницима: г. г. Стеву Јовићевићу и Алекси Милутиновићу. Вјечита хвала свима и свакоме, који лично, телеграфски, писмено или ма којим путем учествоваше и жалости покојниковој, а његовим тугу у жалост умањеше.

Шаранци, 30. јануара 1910.

Ожалошћени: син **Мило**, синовац подпор. **Радосав — Џаковићи** с породицом. Р.230 бр.137 1,1